

ОЛЕКСА СИНЯВСЬКИЙ

НОРМИ

У К Р А Ї Н С Ь К О Ї Л І Т Е Р А Т У Р Н О Ї М О В И

Олександр

11.5

30.655
Львів. Бібліотека
АН УРСР

Українська національна
бібліотека Львів

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО
ЛЬВІВ 1941

З М І С Т.

Передмова	Стор.: 3—4
Літери і звуки	5—12
§ 1: Альфабет (5) § 2: Апостроф та знак наголосу (5). § 3: йо,ьо (7). § 4: г — ґ (7). § 5: дж, дз (8). § 6. і — и (8). § 7: Ненагол. е й и (8). § 8: Ненагол. о й у (9). § 9. л — ль (9). § 10: і — ї (10). § 11: Додаткові уваги (11).	

Звукозміни	13—37
----------------------	-------

§ 12. Вступні уваги (13). § 13: о, е — і (14). § 14: е — о (20). § 15: у — в, і — й тощо (22). § 16: Чергування в дієсловах (24). § 17: а з о (28). § 18. ри, ли (29). § 19: Подвоєння приголосних (29). § 20: г — з — ж, к — ц — ч, х — с — ш (30) § 21: Приголосні перед -ство, -ський (31). § 22: Приголосні перед ч (32). § 23: 2. ступінь прикметників (32). § 24: чн — шн (33). § 25: д — дж, т — ч... в дієсл. (33). § 26: ж ч ш і т перед ц (33). § 27: ся після приголосних (33). § 28: Дзвінки — глухі приголосні (34), § 29: Випад приголосних (34). § 30: Приголосні в приємн. — приростках (34). § 31: Знак м'якшення (ь) (35). § 32: Групи приголосних у прізвищах (36).

СЛОВОЗМІНА.

Іменники	38—59
--------------------	-------

§ 33: Поділ іменників (38). § 34: Іменники на р (39). § 35: Іменники на я (42). Перша відміна. § 36: Назовний однини (43). § 37: Кличний однини (44). § 38: Родовий однини (45). § 39: Давальний однини (49). § 40: Знахідний однини (50). § 41: Орудний однини (51). § 42: Місцевий однини (52). § 43: Назовний множини (53). § 44: Родовий множини (55). § 45: Давальний множини (56). § 46: Знахідний множини (57). § 47: Орудний множини (57). § 48: Місцевий множини (58). Друга відміна. § 49: Уваги до таблиці (58). Третя відміна § 50: Уваги до таблиці (58).

Прикметник	59—66
----------------------	-------

§ 51: Зразки відмінювання (59). § 52: Тверді — м'які прикметн. (60). § 53: Тверді прикметники (61). § 54: М'які прикметники (61). § 55: Додаткові форми прикметн. (62). § 56: 2. та 3. ступ. прикметн. (64). § 57: Прикметники-іменники (65). § 58: Застереження до прикметн. (66).

Займенник	66—70
§ 59: Особовий і зворотний (66). § 60: Присвійний (67). § 61: Вказівний (67). § 62: Питальний (67). § 63: Неозначений (68) § 64: Складений (68). § 65: Інші займенники й форми (68). § 66: Наголос у займенниках (70).	

Числівник	70—72
§ 67: Відмінювання числівників (70) § 68: Рядові числівники (72). § 69: Дробові числівники (72).	

Дієслово	73—101
---------------------------	--------

Дієйменник. § 70: Закінчення дієйменника (73).
Дійсний спосіб. Теперішній (і майбутній) час. § 71: Зразки відмінювання (73). § 72: Ознаки 1. й 2. груп (74). § 73: а—я, у—ю, и—ї, е—є в закінч. (76). § 74: Зміни приголосних при відмінюванні (76). § 75: -ся, -сь в дієсловах (77). § 76: **їсти, дати, -вісти, бути** (78). **Майбутній час.** § 77: Доконаний — недоконаний (78). **Минулий і передминулий час.** § 78: Закінчення минулого і передминулого часу (79). **Наказовий спосіб.** § 79: Зразки відмінювання (81). § 80: Коли **-и, -ім, -іть** (82). § 81: Коли **и й і** скорочуються (82). **Умовний спосіб.** § 82: Форми умовного способу (83). **Видові форми дієслів.** § 83: Вступні уваги (84). § 84: Недоконаність — доконаність (85). § 85: Протяжні — наворотні (87). § 86: Значіння приростка **по** (90). § 87: Найпоширеніші форми тривання (92). **Дієприкметники і дієприслівники.** § 88: Дієслівні прикметники (95) § 89: Дієприкметники (96). § 90: Дієприслівники (100). § 91: Присудок на **-но, -то** (101).

НЕВІДМІНЮВАНІ СЛОВА.

Прислівник	102—109
§ 92: Вступні уваги (102). § 93: Прислівники чину (105). § 94: Прислівники місця (107). § 95: Прислівники часу. (108).	
Вигук	109—111
§ 96: Розряди вигуків (109).	
Прийменники й сполучники	111
§ 97 (111).	

СЛОВОТВІР.

§ 98: Вступні уваги (112).

Наростки	115—138
---------------------------	---------

Наростки іменникові. § 99: Значіння їх і вживання (114). 1. (-а), 2. -ава, 3. -ага, 4. -ай, 5. -ак, 6. -ака, 7. -алка, 8. -ално, 9. -ало, 10. -аля, 11. -альник, 12. -ан, 13. -анин, 14. -анина, 15. -анка, 16. -аня, 17. ар (-яр), 18. -ас, 19. -ася..., 20. -аха, 21. -ач, 22. -аш, 23. -ба, 24. -ва, 25. -во, 26. -енко, 27. -еня(т), 28. -ень, 29. -еньк, 30. -ець, 31. -еча,

32. -ечк, 33. -иво, 34. -изм (-ізм), 35. -изна, 36. -ик..., 37. -илно, 38. -ило, 39. -ин, 40. -ина, 41. -иння, 42. -иня, 43. -ир, 44. -ист (-іст), 45. -исько, 46. -иха, 47. -иця, 48. -ич, 49. -ище, 50. -івна, 51. -іж, 52. -ізм, 53. -ій, 54. -ільник, 55. -інь, 56. -іст, 57. -ість, 58. -іт, 59. -ія, 60. -іяна, 61. -ік, 62. -їсько, 63. -їха, 64. -к, 65. ка, 66. -ко, 67. -ло, 68. -ман, 69. -нета, 70. ник, 71. -ння, 72. -ня, 73. -нява, 74. -няк, 75. -овець, 76. -овиння, 77. -ок, 78. -омаха, 79. -оньк, 80. -ота, 81. -ощі, 82. -ство (-цтво), 83. -тель, 84. -уга, 85. -ук..., 86. -уля, 87. -ун, 88. -унок, 89. -уня, 90. -ур, 91. -ура, 92. -ух, 93. -уха, 94. -ха, 95. -це, 96. -цтво, 97. -чак, 98. -чик, 99. -чина, 100. -чко, 101 -чук, 102 -щина, 103. -юга., 104. -юк, 105. юка, 106. -юра, 107. -я, 108. -ява, 109. -яга, 110. -яй, 111. -ян, 112. -ян(ин), 113. -янка, 114. -я(т). 115. -ятина, 116. -яха; Наростки прикметникові. § 100: Значіння їх і вживання (130): 1. (-ий, -ій, -ій), 2. -авий, 3. -альний, 4. -аний, 5. -арний, 6. -астий, 7. -атий, 8. -ачий, 9. -евий, 10. -езний, 11. -енький, 12. -есенький, 13. -ечий, 14. -ечий, 15. -ивий, 16. -ин (-ін), 17. -иний, 18. -истий, 19. -ичний (-ічний), 20. -ів, 21. -ісінський, 22. -іший, 23. -ін, 24. -їний, 25. -їстий, 26. -їчний, 27. -кий, 28. -ливий, 29. -лий, 30. -мий, 31. -ний, 32. -ничий, 33. -ова, 34. -овий, 35. овитий, 36. -очий, 37. -ський (-цький), 38. -тий, 39. -уватий, 40. -учий..., 41. -цький, 42. -чий, 43. -ший, 44. -юсінський, 45. -ющий, 46. -явий, 47. -яльний, 48. -яний, 49. ярний, 50. -ястий, 51. -ячий, 52. ящий. Наростки дієслівні. § 101: Значіння їх і вживання (136). 1. -а, 2. -и, 3. -і, 4. -ну, 5. -ува, 6. -к, 7. -от, 8. -оньки...

Приростки 138—146

§ 102: Значіння їх і вживання (138): 1. без-, 2. в-, 3. ви-, 4. від-..., 5. до-, 6. з-, 7. за-, 8. із-, 9. між-, 10. на-, 11. над-, 12. най-, 13. напів-, 14. не-, 15. о-..., 16. па-, 17. пере-, 18. перед-, 19. пі-, 20. пів-, 21. під-, 22. після-, 23. по-, 24. поза-, 25. полу-, 26. пра-, 27. пре-, 28. пред-, 29. при-, 30. про-, 31. проти-, 32. роз-, 33. серед-, 34. су-, 35. супроти-, 36. у-, 37. уз-, 38. через-.

Складні слова 147—150

§ 103: Вступні уваги (147). § 104: Складні іменники (147). § 105: Складні прикметники (149). § 106: Складні дієслова (150). § 107: Складні прислівники (150).

Запозичення з інших мов 150—153

§ 108: Старі й нові запозичення (150).

Наголос 153—168

§ 109: Вступні уваги (153). § 110: Наголос в іменниках (154). § 111: Наголос у прикметниках (162). § 112: Наголос у дієсловах (162). § 113: Наголос у прислівниках (166).

Ортоепія і правопис 168—182

§ 114: Вступні уваги (168). § 115: н д т л перед і (169). § 116: Ненаголошене е й и та о, у (171). § 117: і—и (173). § 118: Приголосні в прийменниках та приростках (173).

§ 119: Звукозміни в групах приголосних (174). § 120: Подобиці вимови (175). § 121: Як писати складні слова (розділка) (176). § 122: Як писати частки (аби, будь, небудь, же, би...) (176). § 123: Як переносити слова (177). § 124: Коли писати великі літери (177). Правопис чужих слів. § 125: ла — ля, лу — лю і т. ін. (179). § 126: г — г (179). § 127: ф — т (180). § 128: Коли писати одну, а коли дві приголосні (180). § 129: Коли писати в, коли у, й (180). § 130: и — і — ї (180). § 131: е — е (181). § 132: ю чи і (181), § 133: ай (яй) чи ей (181). § 134: тр, др — тер, дер (181). § 135: апостроф і ь у чужих словах (181). § 136: Відмінні й невідмінні іменники (182). § 137: Як писати чужі слов'янські власні назви (182).

СИНТАКСА.

Просте речення

Члени речення і пари. § 138. Ознаки речення (183). § 139: Синтаксичні пари (184). § 140: Способи парування слів (185). § 141: Помічні слова у реченні (186). § 142: Подвійна залежність слів (187). § 143: Місце членів речення (189). § 144: Стилістичний поділ синтаксичних пар (195). Головна пара. § 145: Безпідметове речення (198) § 146: Безпідметове речення на **-но, -то** (199). § 147: Безпідметові речення прислівникові й дієйменникові (203): § 148: Безпідметові речення на **-ло** тощо (205). § 149: Безпідметові речення на **-ся** (207) § 150: Безпідметові речення при **не** (208). § 151: Речення з відносною підметовістю (209). § 152: Уваги до безпідметових речень (210). § 153: Складний підмет (211). § 154: Складний присудок (217). § 155: Присудкові додатки в непряму відм. (220). § 156: Присудкові додатки прислівникові (227). § 157: Присудкові додатки дієслівні (228). § 158: Назовні речення без присудкової (229). Другорядні пари. § 159: Додаток прикметниковий (231). § 160: Додаток іменниковий (234). § 161: Родовий відмінок при іменах (234). § 162: Родовий при дієсловах (237). § 163: Давальний відмінок (242). § 164: Знахідний відмінок (245). § 165: Орудний відмінок (249). § 166: Орудний знаряддя (249). § 167: Орудний при дієприкметниках (250). § 168: Орудний місця й часу тощо (257). § 169: Місцевий відмінок і прийменники (259). Прості прийменники. § 170: Значіння їх і вживання (260). 1. без, 2. біля, 3. від, 4. для, 5. до, 6. з, 7. за, 8. к, 9. крізь, 10. крім, 11. між, 12. на, 13. над, 14. об, 15. перед, 16. під, 17. після, 18. по, 19. при, 20. про, 21. проти, 22. ради, 23. серед, 24. у, 25. через. Складні прийменники. § 171: Значіння їх і вживання (276). 1. задля, 2. запро, 3. заради, 4. зачерез, 5. з-за, 6. з-між, 7. з-на, 8. з-над, 9. з-перед, 10. з-під, 11. з-по, 12. з-поміж, 13. з-поперед, 14. з-посеред, 15. з-попід, 16. з-проміж, 17. насеред, 18. осередь, 19. побіля, 20. повз, 21. поміж, 22. понад, 23. поперед, 24. попід, 25. попри, 26. попроти, 27. посеред, 28. почерез, 29. проз, 30. проміж, 31. супроти. Вивідні прийменники. § 172. Значіння їх і вживання (278). 1. близько, 2. верх, 3. довкола, 4. довкруги, 5. замість, 6. зверх, 7. кінець, 8. коло, 9. край, 10. круг, 11. навпаки, 12. навпроти, 13. назад, 14. наперед, 15. нарізно, 16. недалеко, 17. опріч, 18. перше, 19. побіч..., 20. потім, 21. просто, 22. уздовж, 23. уперед.

Додаток прислівниковий. § 173: Значіння його і вживання (280).

Дальший розвиток простого речення. § 174: Прикметники-іменники (285). § 175: Прикладка (288). § 176: Відокремлені члени (292). § 177: Дієприслівники (298). § 178: Вставні слова (303). § 179: Окличні слова (305). § 180: Дійменник (306). § 181: Однорядні члени речення (308).

Складне речення 315—325

§ 182: Способи сполучування речень (315). § 183: Рівно-рядно-сполуч. речення (318). § 184: Неповні (підрядні) речення (320). § 185: Підрядні речення без сполучників (323). § 186: Пряма й непряма мова (324).

Сполучники 325—348

§ 187: Значіння їх й вживання (325): 1. а, 2. аби, 3. або, 4. адже, 5. аж, 6. але, 7. аніж, 8. ба, 9. би, 10. бо, 11. буцім, 12. же, 13. заки, 14. зате, 15. і, 16. коби, 17. коли, 18. мов..., 19. наколи, 20. не, 21. ні, 22. ніж, 23. нім, 24. себто, 25. та, 26. таки, 27. також, 28. теж, 29. то, 30. тобто, 31. тож, 32. тощо, 33. хоч, 34. чи, 35. чим, 36. що, 37. щоб, 38. щодо, 39. як, 40. якби, 41. якже, 42. якщо § 188: Сполучні слова (347).

РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ.

348—357

§ 189: Вступні уваги (348). § 190: Крапка (351). § 191: Знак оклику (351). § 192: Знак питання (352). § 193: Кома в реченні (352). § 194: Кома поміж реченнями (353). § 195: Середник (354). § 196: Двокрапка (354). § 197: Риска (354). § 198: Дужки (356). § 199: Крапки (356). § 200: Лапки (357).